KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 29. november 1974

om en procedure i henhold til artikel 85 i EØF-traktaten (IV/27.095 — fransk-japansk aftale vedrørende kuglelejer)

(Den franske tekst er den eneste autentiske)

(74/634/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 85,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17/62 af 6. februar 1962 [1], særlig artikel 1 og 3,

under henvisning til Kommissionens beslutning af 14. november 1973 om på eget initiativ at indlede en procedure i henhold til artikel 3 i forordning nr. 17/62 over for de franske og japanske virksomheder, der deltager i en aftale indgået i 1972 med det formål at forhøje importpriserne i Frankrig for kuglelejer af japansk oprindelse,

efter at have foretaget kontrolundersøgelser i henhold til artikel 14 i forordning nr. 17/62 og efter at have hørt de deltagende virksomheder i overensstemmelse med artikel 19, stk. 1, i nævnte forordning og bestemmelserne i forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 [2],

under henvisning til udtalelse fra Det rådgivende Udvalg for kartel- og monopolspørgsmål indhentet den 27. september 1974 i overensstemmelse med artikel 10 i forordning nr. 17/62, og

ud fra følgende betragtninger:

I. De faktiske omstændigheder

1. På grundlag af de kontrolundersøgelser, der er blevet foretaget i Frankrig, kan Kommissionen fastslå følgende omstændigheder:

   a) Den 16. februar 1972 mødtes de japanske producenter af kuglelejer med deres franske kolleger i lokaler tilhørende Chambre Syndicale Nationale de la Mécanique de Haute Précision (herefter benævnt Chambre Syndicale) i Paris. Dette møde fandt sted efter anmodning fra de japanske producenter, som allerede i 1966 havde måttet drøfte deres salgspolitik i Frankrig med deres franske konkurrenter. Tilstedeværende ved mødet den 16. februar 1972 var navnlig: på fransk side repræsentanter for Chambre Syndicale, og for producenterne af rulningslejer herunder navnlig følgende producenter af kuglelejer: S.K.F., Compagnie d'Applications Mécaniques S.A., (herefter benævnt S.K.F.), og S.N.R., Société Nouvelle de Roulements (herefter benævnt S.N.R.); på japansk side: repræsentanter for Japan Bearing Industrial Association (herefter benævnt Japan Association) og for de fire vigtigste japanske producenter af kuglelejer: Nippon Seiko Kaisha (herefter benævnt N.S.K.); N.T.N. Toyo Bearing Co. Ltd. (herefter benævnt N.T.N.); Koyo Seiko Co. Ltd. (herefter benævnt Koyo) og Fujikoshi Ltd. (herefter benævnt Fujikoshi).

   Fra protokollatet af dette møde, der er udarbejdet af Chambre Syndicale, skal gengives følgende afsnit [3]:

   »M. Bischoff (talsmand for den franske delegation) forespørger M. Ikeda (talsmand for den japanske delegation), hvad de japanske producenter af rulningslejer kan gøre for at formindske den franske indførsel fra Japan, for at forhøje priserne og for at kontrollere denne indførsel og disse priser.

   Han meddeler, at de statistiske oplysninger vedrørende indførselen af rulningslejer i Frankrig står til rådighed for den japanske delegation og gør i denne forbindelse opmærksom på, at en vis indførsel kommer fra Tyskland, Belgien og Nederlandene som transitgods.

   .....

   De franske producenter af rulningslejer ønsker at vide, om deres japanske kolleger er indstillet på at forhøje deres priser til april i betragtning af den stigning, der må forudses i Frankrig.

   .....

[1] EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
[2] EFT nr. 127 af 20. 8. 1963, s. 2268/63.

[3] De protokollater, hvortil der herefter refereres, er fremskaffet under de kontrolundersøgelser, der er foretaget hos de franske producenter. De er udarbejdet af disse producenter på fransk og skulle efter sigende ikke være blevet tilstillet de japanske producenter. De protokollater, der af disse sidstnævnte er overgivet til Kommissionen under proceduren bekræfter dog entydigt indholdet af de nævnte uddrag.

Efter at have rådført sig med medlemmerne af sin delegation erklærer M. Ikeda, at de 4 selskaber, der er repræsenteret, er enige om officielt at angive fælles priser. Uden en forudgående undersøgelse kan han hverken oplyse størrelsen af den påtænkte stigning, eller hvornår den vil finde sted.

.....

Efter en drøftelse med medlemmerne af delegationen erkender M. Ikeda, at den nuværende forskel mellem de japanske og de franske priser er ca. 15 %; med den forhøjelse på 5 til 6 %, som de franske producenter påtænker at foretage til april, vil denne forskel blive på over 20 %. De japanske producenter foreslår at reducere forskellen til 5 til 8 %.

M. Bischoff gentager sit spørgsmål vedrørende en skriftlig aftale.

M. Ikeda svarer, at han vil optage kontakter, så snart han er kommet tilbage til Japan, og at han vil skrive om spørgsmålet.

M. Bischoff minder om, at de franske producenter af rulningslejer anmoder om:

1. en øjeblikkelig prisforhøjelse på 15 %,

2. fastholdelse af en maksimal prisforskel på 5 % for fremtiden. Prisen på japanske rulningslejer angives i fr.,

3. at der organiseres et effektivt system til kontrol af indførselen af japanske rulningslejer til Frankrig,

4. et nyt fransk-japansk møde om 6 måneder eller om et år for at kontrollere gennemførelsen af aftalen« (P. ibid.).

C.S.N.M.H.P. (Chambre Syndicale) vil skrive et brev til M. Ikeda for at tilkendegive, hvad der er blevet sagt under mødet.

b) Ved skrivelse på fransk af 3. marts 1972 til Japan Association mindede Chambre Syndicale de japanske producenter om »de to væsentligste bekymringer, som de franske producenter nærer på grund af den eksportpolitik, der føres af de japanske producenter af rulningslejer«.

Disse bekymringer angik dels de priser, som de japanske producenter indrømmede deres importører i Frankrig, dels forøgelsen af den japanske udførsel af rulningslejer bestemt til Frankrig. Med hensyn til disse to punkter anmodede Chambre Syndicale Japan Association om, at de japanske producenter ved dets mellemkomst ville sende det et brev inden den følgende 15. marts, hvori de gav Chambre Syndicale besked om henholdsvis de »effektive foranstaltninger, der er blevet truffet af de japanske producenter for at råde bod på denne situation med unormalt lave priser« og om de »konkrete beslutninger med henblik på at bringe en sådan vækst i deres udførsel til ophør . . .«.

Den 10. marts 1972 blev et brev på engelsk sendt til Chambre Syndicale i Japan Associations navn. Det indeholdt navnlig følgende passager (uddrag af den franske oversættelse, som Chambre Syndicale har foretaget):

»Lige siden vor hjemkomst til Japan har vi forhandlet om og diskuteret, hvorledes de tanker, der var fremført på mødet, kan omsættes i handling. Følgende beslutninger er blevet truffet af de fire vigtigste japanske producenter af rulningslejer, som alle deltog i mødet:

1. Vi havde meddelt, at vi ville tilpasse prisstrukturen og salgsbetingelserne for japanske rulningslejer med henblik på at indrette dem efter de franske producenters; vi vil tilrettelægge vort salg på Deres marked med henblik herpå, og vi vil gøre vort yderste for for fremtiden at nedsætte forskellen mellem de priser, der tages af lokale producenter og af vore producenter til 5—8 %. I første omgang vil vi træffe alle nødvendige foranstaltninger til om muligt at bringe afstanden mellem vor prisskala og det lokale prisniveau ned under 10 %.

2. De japanske fakturapriser vil fra 1. april 1972 stige med fra 10 til 12 % regnet i dollar.

3. Salgspriserne vil ikke blive fastsat for længere perioder ad gangen; hvis de franske producenters priser stiger, vil de japanske priser følge dem. Hver af de vigtigste producenter vil lade trykke et priskatalog, der afspejler denne politik.

4. I fortsættelse af forhøjelsen af salgspriserne for japanske rulningslejer vil hver producent udsende dette katalog i marts eller april.

5. På grundlag af de franske importstatistikker vil vi være særlig opmærksomme på at begrænse en unormal vækst i udførselen af japanske rulningslejer til det franske marked.

.....

8. Højtstående personer fra de fire vigtigste fabrikanters ledelse vil besøge Deres land i begyndelsen af juni måned og vil over for Dem redegøre for de konkrete foranstaltninger, der er truffet med hensyn til de ovennævnte punkter; de vil søge en fortsat drøftelse af, hvilke midler, der kan anvendes for at opnå en varig fremgang for industrierne i vore to lande«.

.....

Ved brev af 27. april 1972 svarede næstformanden for Chambre Syndicale bl. a. følgende:

»Jeg takker Dem meget for Deres brev af 10. marts 1972, i hvilket De meddeler de beslutninger, der er truffet af de vigtigste japanske producenter af rulningslejer i fortsættelse af vort møde den 16. februar i år.

Mine kolleger og jeg har studeret indholdet af Deres brev nøje, og vi er kommet til følgende konklusioner:

1. Vi noterer os Deres beslutning om at indrette prisstrukturen og salgsbetingelserne for Deres rulningslejer efter de franske producenters for at formindske afstanden mellem disse priser på det franske marked.

2. Vi gør opmærksom på, at under hensyntagen til ændringerne i valutakurserne repræsenterer forhøjelsen på 10 til 12 % i dollar pr. 1. april 1972 i realiteten kun en svag stigning i Frankrig: højst 3 %. Den kan kun betragtes som en første etape, der, for at man kan nå det mål, der er angivet i første stykke i Deres brev, meget hurtigt bør følges op med andre forhøjelser.

3. Denne forhøjelse pr. 1. april 1972 medfører for japanske rulningslejers vedkommende priser i yen, der stadig vil være væsentligt lavere end dem, der gjaldt før ændringerne i valutakurserne i december 1971. Næste etape, der må finde sted inden for en meget nær fremtid, må bringe priserne på japanske rulningslejer op på det niveau, de havde før valutasvingningerne. Dette skridt forekommer os uomgængeligt nødvendigt for at formindske afstanden til priserne på franske rulningslejer.

4. Vi noterer os de japanske producenters beslutning om at udsende prislister i Frankrig, der afspejler den nye prispolitik. Vi lægger vægt på, at denne offentliggørelse ledsages af den kommentar, der underretter kunderne om den forventede prisudvikling i løbet af det kommende år.

5. Vi noterer os Deres beslutning om at træffe effektive foranstaltninger for at råde bod på den unormale stigning i Deres udførsel af rulningslejer til det franske marked. Chambre Syndicale Nationale de la Mécanique de Haute Précision vil regelmæssigt tilsende Dem de franske importstatistikker.

.....

For at undgå enhver misforståelse ville det være ønskeligt, om de japanske producenter ville tilsende vort Chambre Syndicale de prislister, som de vil udsende ved hver ændring af salgspriserne for deres rulningslejer i Frankrig.

Det vil være os en stor glæde at modtage jepræsentanter for de fire vigtigste japanske producenter af rulningslejer. Vi håber under vort møde at kunne konstatere, at de foranstaltninger, de har truffet, har vist sig at være effektive. Vi ønsker ligeledes at fortsætte drøftelsen af hvilke dispositioner, der skal træffes for fremtiden, for at sikre en tilfredsstillende udvikling for rulningslejeindustrien i vore to lande . . .«

c) Det møde, hvortil der hentydes i de ovennævnte breve af 10. marts og 27. april, blev holdt i Paris den 13. juni 1972. På dette møde meddelte repræsentanten for Japan Association efter anmodning fra repræsentanten for Chambre Syndicale, at de japanske producenter havde truffet følgende konkrete foranstaltninger:

»1. Med virkning fra 1. april 1972 er priserne i dollar blevet forhøjet med 12 % for alle rulningslejer bestemt for Frankrig. Dette giver en reel forhøjelse på 5 til 7 % af priserne på det franske marked. Virkningerne

af denne foranstaltning vil først blive mærkbare i juli måned.

2. Denne forhøjelse har været meddelt i den franske presse.

3. De japanske fabrikanter stiller deres prislister til rådighed for den franske delegation (et eksemplar af hver af disse prislister blev overrakt den franske delegation under mødet)« (P.s. 3).

d) Den 26. juli 1972 mødtes de franske producenter pány med de japanske producenter i Paris. Diskussionen drejede sig væsentligst om betingelserne for anvendelsen af prislisterne i Frankrig; repræsentanten for en af de franske producenter var af den mening, at disse prislister var et »salgspolitisk instrument« (P. 2). De franske producenter præciserede over for deres japanske kolleger, at rabatter indrømmedes efter to parametre: kundens betydning og karakteren af kundens produktion. De japanske producenter oplyste, at de benyttede de samme parametre. Da de franske producenter imidlertid mente, at de rabatbeløb, der indrømmes af importørerne af japanske produkter, var unormalt høje, anmodede de deres japanske kolleger om ikke blot at nøjes med at forhøje priserne i deres prislister, men om også at kontrollere de rabatter, de indrømmes af deres importører.

2. a) Det marked, der berøres af de ovenfor beskrevne forhold, er det franske marked for kuglelejer af gængs type, men ikke markedet for andre typer af rulningslejer, såsom nålelejer, rullelejer eller rulningslejer af særlige typer, der på grund af deres tekniske karakteristika ikke kan udskiftes med den gængse type; det er således væsentligst på dette marked, at konkurrencen fra de japanske rulningslejer har fundet sted på tidspunktet for de nævnte forhold (i løbet af året 1972).

b) I 1971 og i 1972 frembød dette marked følgende karakteristika:

Af det samlede indenlandske forbrug, der i 1971 var på 416 200 000 ffr. og i 1972 på 426 600 000 ffr. blev i 1971, 52,1 % og i 1972 58,7 % dækket af den franske produktion.

Af den samlede franske indførsel af rulningslejer udgjorde den japanske andel 25,8 % i 1971 (51 500 000 ffr) og 23 % i 1972 (40 700 000 ffr.), dvs. henholdsvis 12,3 og 9,6 % af det indenlandske forbrug.

Indførselen fra de 5 andre medlemsstater af EF udgjorde i hvert af disse 2 år 39,6 % af den samlede indførsel, hvilket i 1971 vil sige 18,7 % og i 1972 16,2 % af det indenlandske forbrug.

Udførselen fra Frankrig til EF-landene udgjorde 38 600 000 ffr. i 1971 og 37 300 000 ffr. i 1972, dvs. henholdsvis 28,8 % og 30 % af den samlede franske udførsel og henholdsvis 11,7 % og 10,2 % i forhold til det franske forbrug.

c) S.K.F.'s og S.N R.'s stilling på dette marked var i den nævnte periode følgende:

S.K.F., hvori den svenske gruppe S.K.F. (Aktiebolaget Svenska Kullagerfabriken) har mere end 80 % af aktiekapitalen, er det vigtigste selskab, der producerer kuglelejer i Frankrig. Dets produktionsandel i Frankrig kan anslås at være tæt ved 60 %, og dets andel af det franske marked er af størrelsesordenen 35 til 40 %.

S.N.R., hvori Renault-gruppen (biler) har 100 % af aktiekapitalen, har en andel på tæt ved 25 % af den nationale produktion og på ca. 10 % af det franske marked.

d) Disse to producenter er medlemmer af Chambre Syndicale, afdelingen for »rulningslejer af enhver art, nålelejer, kuglelejer og rullelejer«. Formålet med denne organisation er, således som det er fastsat ved artikel 3 i dens vedtægter, navnlig:

»1. at oprette en sammenslutning af producenter, der kan sikre deres kunder en absolut garanti for en mekanisk fabrikation af stor præcision;

2. at repræsentere dem over for de offentlige myndigheder og over for alle officielle eller private administrationsgrene, handelskamre og andre industrielle eller handelsmæssige sammenslutninger . . . .«

e) N.S.K., N.T.N., Koyo og Fujikoshi betragter sig selv som »de fire vigtigste japanske producenter«; de er de vigtigste medlemmer af Japan Association.

f) For så vidt angår de artikler, der udgør den største del af salget af japanske rulningslejer i Frankrig (kuglelejer inden for serierne 6 000 — 6 300 og mere nøjagtigt 6 000, 6 004, 6 200, 6 205, 6 210, 6 305 og 6 309), har de pågældende japanske producenter fra begyndelsen

af 1972 til slutningen af 1973 foretaget følgende forhøjelser af de prislister, der anvendes i Frankrig:

En producent har ved to lejligheder (i april og i oktober 1972) forhøjet de prislister, virksomheden anvender over for sine forhandlere i Frankrig, således at disse priser i nævnte periode er steget med fra 7 til 25 %. En producent har ligeledes ved to lejligheder (for perioden maj — december 1972 og for januar — oktober 1973) forhøjet de prislister, virksomheden anvender over for sine forhandlere i Frankrig, med fra 3,3 til 8,2 % i alt. En anden producent har i januar 1973 forhøjet de prislister, virksomheden anvender over for sine købere med fra 2,4 til 15 %. Endelig har en producent, der allerede i december 1971 havde foretaget en gennemsnitlig forhøjelse af sine priser på 14 %, ikke hævet sine priser i det nævnte tidsrum.

II. Anvendelse af artikel 85, stk. 1

1. I henhold til artikel 85, stk. 1, er alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, uforenelige med fællesmarkedet og forbudt.

Ved afgørelsen af, om denne bestemmelse finder anvendelse i det foreliggende tilfælde, er det hensigtsmæssigt at betragte de ovenfor under punkt I.1 nævnte forhold inden for den mere generelle ramme af de foranstaltninger, som er blevet truffet i Japan, med det formål at kontrollere udførslerne af japanske varer til EØF, enten ved at begrænse disse udførsler eller ved at fastlægge regler for dem med hensyn til priser, kvaliteter eller andre forhold.

Der findes i virkeligheden fire typer af foranstaltninger, som kræver forskellig vurdering i denne henseende:

a) foranstaltninger, som er indeholt i handelsaftaler mellem Fællesskabet og Japan.

Det drejer sig om udenrigshandelspolitiske dispositioner, der som sådanne falder uden for anvendelsen af artikel 85 i EØF-traktaten.

b) foranstaltninger, der er pålagt de japanske virksomheder af myndighederne i deres land. Disse foranstaltninger falder ikke ind under artikel 85.

I disse to tilfælde kan artikel 85 dog finde anvendelse på tilknyttede aftaler og samordnet praksis.

c) foranstaltninger, der er en følge af aftaler eller samordnet praksis mellem virksomheder, og som blot er godkendt af de japanske myndigheder på grundlag af landets lovgivning.

En sådan godkendelse, der er en betingelse for indenlandsk lovlighed, udelukker ikke muligheden for anvendelse af artikel 85, for den ændrer overhovedet ikke noget i det forhold, at de pågældende virksomheder er frit stillet til ikke at indgå den nævnte aftale eller til ikke at foretage de nævnte former for praksis.

d) foranstaltninger, der udelukkende følger af aftaler, samordnet praksis eller vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, og som enten er udarbejdet ensidigt af japanske virksomheder eller efter aftale med tilsvarende europæiske industrier.

Disse private foranstaltninger kan ligeledes falde ind under artikel 85. Kommissionen har udtrykkeligt gjort virksomhederne opmærksom herpå i en udtalelse, der blev offentliggjort i EFT i oktober 1972 (1).

De ovenfor omtalte forhold findes ikke i handelsaftaler mellem Fællesskabet og Japan; det drejer sig heller ikke om foranstaltninger, der er pålagt de japanske virksomheder af myndighederne i deres land, eller, så vidt det er Kommissionen bekendt, om foranstaltninger, der er godkendt af disse myndigheder; det drejer sig om tosidige private foranstaltninger, som ikke har givet anledning til noget regeringsindgreb hverken fra fransk eller fra japansk side.

Disse foranstaltninger kan således falde ind under artikel 85 i EØF-traktaten.

2. Af de ovenfor under punkt I beskrevne forhold fremgår følgende:

Under mødet den 16. februar 1972 mellem de vigtigste franske producenter (S.K.F. og S.N.R.)

(1) Udtalelse om indførsler af japanske varer til Fællesskabet, hvorpå Rom-traktaten finder anvendelse, EFT nr. C 111 af 21. 10. 1972, s. 13.

og japanske producenter (N.S.K., N.T.N., Koyo, Fujikoshi) af kuglelejer og deres respektive faglige sammenslutninger, anmodede de franske producenter deres japanske konkurrenter om en skriftlig aftale navnlig vedrørende en forhøjelse af priserne på japanske rulningslejer, der indføres til Frankrig, med henblik på at tilpasse disse priser til priserne på rulningslejer, som produceres lokalt, idet der fastholdes en maksimal prisforskel på 5 %. De japanske producenter meddelte, at de i princippet var indstillede på at efterkomme denne anmodning om en forhøjelse, men de kunne endnu ikke med sikkerhed angive den nøjagtige størrelse af forhøjelsen eller hvornår, den ville finde sted.

Ved skrivelse af 3. marts 1972 stilet til Japan Association gentog Chambre Syndicale de anmodninger, der var blevet fremsat under det nævnte møde.

Ved skrivelse af 10. marts 1972 stilet til Chambre Syndicale bekræftede Japan Association de japanske producenters indforståelse med i princippet at foretage den ønskede forhøjelse og angav, at de havde til hensigt straks at reducere prisforskellen mellem franske og japanske rulningslejer til maksimalt 10 % og fremover til 8 og 5 %.

I sit svar af 27. april 1972 tog næstformanden for Chambre Syndicale på sine franske kollegers vegne de forskellige beslutninger, som de japanske producenter havde taget, til efterretning. Han fremhævede imidlertid, at den meddelte prisforhøjelse kun udgjorde et første skridt, som meget hurtigt burde efterfølges af supplerende foranstaltninger.

Dette viser, at de pågældende franske og japanske producenter gennem deres respektive faglige sammenslutninger har indgået en aftale, som tilstræber en forhøjelse af priserne på japanske kuglelejer, der indføres i Frankrig, med det formål at tilnærme disse priser til priserne på rulningslejer, der produceres i dette land.

Det er, i modsætning til hvad parterne har gjort gældende i deres svar på klagepunkterne og under den mundtlige høring, ikke absolut nødvendigt for, at artikel 85, stk. 1, i EØF-traktaten kan finde anvendelse, at denne aftale foreligger som en privatretlig aftale; det er tilstrækkeligt at en af parterne frivilligt forpligter sig til at begrænse sin handlefrihed over for den anden.

Det forholder sig netop sådan i det foreliggende tilfælde, eftersom på den ene side Japan Association ved førnævnte brev af 10. marts 1972 bl.a. gav Chambre Syndicale meddelelse om de japanske producenters tilsagn om at forhøje prisen på deres rulningslejer, som eksporteres til Frankrig, og eftersom på den anden side Chambre Syndicale ved ovennævnte brev af 27. april 1972 tog dette tilsagn til efterretning på de franske producenters vegne.

Parterne har bestridt, at denne brevveksling rent faktisk udgør en aftale om prisforhøjelse.

Japan Association og de pågældende japanske producenter hævder for deres vedkommende, at de i brevet af 10. marts nævnte forhøjelser er en følge af beslutninger, der er truffet ensidigt med henblik på tilpasning til valutakurserne og til de økonomiske konjunkturer i Japan, og at de er uafhængige af deres franske konkurrenters anmodninger.

Chambre Syndicale understreger på sin side, at selv om de japanske beslutninger om at forhøje priserne tages til efterretning i brevet af 27. april, giver dette brev dog også udtryk for uenighed om satserne, ikrafttrædelsesdatoerne, etaperne og den praktiske form for disse forhøjelser, således at der ikke af dette brev kan udledes en accept af det japanske tilbud.

Disse forklaringer er ikke overbevisende, for i betragtning af de forhandlinger, som gik forud, udgør denne brevveksling et sammenhængende og klart hele, der vidner om en fælles vilje hos parterne til at gennemføre en prisforhøjelse for de japanske rulningslejer. Selv om der ikke findes nogen detaljeret aftale om de særlige retningslinjer for den aftalte prisforhøjelse, kan det ikke bestrides, at der i det mindste har været enighed om, at der i princippet skulle ske en forhøjelse.

Den anfægtede aftale er indgået efter forhandlinger, som de pågældende producenter og deres respektive faglige sammenslutninger deltog i, og er kommet til udtryk i form af den brevveksling mellem disse faglige sammenslutninger på deres medlemmers vegne. Det drejer sig altså om en aftale mellem virksomheder i den betydning, hvori udtrykket bruges i artikel 85 i EØF-traktaten.

3. Den pågældende aftale, som tilstræber en forhøjelse af priserne på japanske kuglelejer, indført i Frankrig, med det formål at nærme disse priser til priserne på rulningslejer af lokal fabrikation, har

til formål at begrænse konkurrencen inden for fællesmarkedet. Den går i virkeligheden ud på at ophæve priskonkurrencen, hvis formål er at holde priserne på det lavest mulige niveau.

Da denne konkurrencebegrænsning skyldes selve den pågældende aftales formål, er det ikke absolut nødvendigt at undersøge dens faktiske virkninger for at fastslå anvendeligheden af artikel 85, stk. 1, i EØF-traktaten på aftalen.

Det kan dog fastslås, således som det fremgår af de under punkt I, 2, f, anførte forhold, at de fleste japanske producenter, som er deltagere i den pågældende aftale, faktisk har forhøjet deres prislister på det franske marked.

Denne konkurrencebegrænsning er særlig alvorlig navnlig på grund af, den store omsætning af kuglelejer på det franske marked, på grund af de japanske indførslers andel af dette marked og på grund af de pågældende virksomheders stilling på deres respektive hjemmemarkeder og — for visse af dem — på verdensmarkedet for rulningslejer (se punkt I.2 b og c).

Parterne har bestridt, at denne begrænsning skulle være af stor betydning, idet den alene vedrører prislisterne, som kun spiller en beskeden rolle i fastsættelsen af de priser, der faktisk beregnes for kuglelejer, dels på grund af den undertiden betydelige procentvise rabat, der indrømmes, dels fordi de faktiske priser til de største kunder (producenter) er nettopriser, som forhandles »hårdt« og uafhængigt af prislisterne.

At der indrømmes overordentlig store rabatter, ændrer ikke prislisternes rolle, eftersom det er på grundlag af disse, at rabatterne fastsættes; producenterne selv betragter prislisterne som »et salgspolitisk instrument« (jf. mødet af 26. juli 1972, ovenfor punkt I.1.d)). For øvrigt har man vanskeligt ved at forstå, hvorfor Frankrigs og Japans betydeligste producenter af kuglelejer har indgået en aftale og er mødtes tre gange i løbet af 1972, hvis disse prislister, som denne aftale og disse møder især drejede sig om, i den grad var betydningsløse.

4. Den pågældende aftale kan påvirke handelen mellem medlemsstater.

Den praktiske betydning af den omhandlede prisforhøjelse afhænger af om den omfatter ikke blot de kuglelejer, der i Frankrig indføres direkte fra Japan, men også indførselen af kuglelejer af japansk oprindelse, der frit kan omsættes i andre medlemsstater. Det er i denne henseende af betydning, at de japanske producenters opmærksomhed navnlig ved mødet den 16. februar 1972, er blevet henledt på indførselen af japanske rulingslejer som transitgods fra Tyskland, Belgien og Nederlandene (se punkt I. 1 a) ovenfor).

Desuden er denne aftale blevet indgået af de vigtigste franske producenter med henblik på at begrænse den priskonkurrence i Frankrig, der skyldes vigtige konkurrenter som regelmæssigt udføres dertil. Eftersom denne alvorlige begrænsning af konkurrencen gælder inden for hele det franske område, kan det risikeres, at samhandelen mellem Frankrig og de andre medlemsstater foregår anderledes, end hvis aftalen ikke eksisterede. I øvrigt har parterne selv fremhævet vigtigheden af samhandelen med kuglelejer mellem Frankrig og de andre medlemsstater, ligesom vigtigheden heraf fremgår af de talmæssige oplysninger, der er angivet under punkt I, 2 b) ovenfor.

5. Betingelserne for anvendelse af artikel 85, stk. 1, er følgelig opfyldt.

III. Uanvendelighed af artikel 85, stk. 3

I henhold til artikel 85, stk. 3, kan bestemmelserne i stk. 1 i samme artikel erklæres uanvendelige på enhver aftale eller enhver samordnet praksis, som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelen herved, og uden at der pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål, eller gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

Den anfægtede aftale er ikke blevet anmeldt til Kommissionen. Den hører ind under den kategori af aftaler, der er omtalt i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 17. Der kan følgelig ikke, så længe den ikke er anmeldt, træffes beslutning i henhold til artikel 85, stk. 3.

Under alle omstændigheder kan Kommissionen ikke se, hvorledes denne aftale skulle kunne medføre de gunstige virkninger, som er omtalt i artikel 85, stk. 3, herunder specielt sikre forbrugerne nogen andel i fordelene —

TRUFFET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den aftale, som blev indgået i 1972 mellem de franske selskaber S.K.F., Compagnie d'Applications Mécaniques, S.A. og S.N.R., Société Nouvelle de Roulements og de japanske selskaber Nippon Seiko Kaisha, N.T.N. Toyo Bearing Kaisha, Koyo Seiko Ltd. og Fujikoshi Ltd. gennem deres respektive faglige sammenslutninger, og som sigtede på en forhøjelse af priserne på kuglelejer af japansk oprindelse på det franske marked og især fik konkret form ved brevene af 10. marts 1972 fra Japan Bearing Industrial Association og af 27. april 1972 fra Chambre nationale syndicale de la mécanique de haute précision, udgør en overtrædelse af artikel 85, stk. 1, i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til følgende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder:

S.K.F., Compagnie d'application mécaniques,
1, Avenue Newton, Clamart (Frankrig)

S.N.R., Société nouvelle de roulements,
1, rue des Usines, Annecy (Frankrig)

Chambre syndicale nationale de la mécanique de haute précision,
75, rue Baujon, Paris (Frankrig)

Nippon Seiko Kaisha
Chiyoda-Ku, Tokyo (Japan)

Koyo Seiko Co. Ltd.
Minami-Ku, Osaka (Japan)

Fujikoshi Ltd.
Toyama (Japan)

NTN Toyo Bearing Co. Ltd.
Nishi-Ku, Osaka (Japan)

The Japan Bearing Industrial Association
Shibakoenn, Tokyo (Japan)

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. november 1974.

På Kommissionens vegne

François-Xavier ORTOLI

Formand